

BUGU

Dil ve Eğitim Dergisi

BUGU
Journal of Language and Education
2/2, 237-249

TÜRKİYE

www.bugudergisi.com

E-ISSN: 2717-8137

Derleme Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 19.05.2021

Makale Kabul Tarihi: 21.05.2021

Alyılmaz, C. (2021). Prof. Dr. Osman Gündüz'ün ardından. *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 237-249.
<http://dx.doi.org/10.46321/bugu.55>

PROF. DR. OSMAN GÜNDÜZ'ÜN ARDINDAN

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ

Bursa Uludağ Üniversitesi calyilmaz@gmail.com ORCID

Öz

1957 yılında Erzurum'da kurulan Atatürk Üniversitesi, kurulduğu günden bu zamana kadar pek çok alanda olduğu gibi Türkoloji alanında da bilim dünyasına büyük katkılar sağlamıştır. Nitekim hem Edebiyat Fakültesinde hem de Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesinde farklı bölümlerde (Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Bölümü) bir yandan eğitim ve öğretim faaliyetleri başarılı bir şekilde sürdürülmüş; diğer yandan bilimsel - akademik çalışmalar yapılmış ve bilim insanları yetiştirilmiştir.

Lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini Atatürk Üniversitesinde tamamlayanlardan, Erzurum'da yetişen bilim insanlarından biri de Osman GÜNDÜZ'dür.

GÜNDÜZ, 10.4.1951 tarihinde Erzurum'da dünyaya gelmiş; ilkokulu Erzurum'da; ortaokulu ve liseyi Erzurum'da ve Muğla'da tamamlamıştır.

GÜNDÜZ, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1977 yılında mezun olmuş; bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra 1984 yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde "Araştırma Görevlisi" olarak göreve başlamıştır.

GÜNDÜZ, Yeni Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda 1987 yılında yüksek lisansını, 1993 yılında doktorasını tamamlamış; 2004 yılında doçent, 2009 yılında da profesör olmuştur.

GÜNDÜZ'ün Yeni Türk Edebiyatı ve Türkçe Eğitimi alanlarında bireysel ve ortak olarak yazılmış ders kitabı ve araştırma - inceleme eseri niteliğinde 20'den fazla kitabı bulunmaktadır.

GÜNDÜZ, uzun yıllar öğretim üyesi ve yönetici olarak görev yaptığı Atatürk Üniversitesinden 10.04.2018 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrılarak Bayburt Üniversitesine geçiş yapmış; başarılı bir şekilde görevini sürdürürken 13 Mayıs 2021 tarihinde covid-19 yüzünden hayatını kaybetmiştir.

Anahtar Sözcükler: Prof. Dr. Osman GÜNDÜZ, yeni Türk edebiyatı, Türkçe eğitimi, Atatürk Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, vefat.

AFTER PROFESSOR DOCTOR OSMAN GÜNDÜZ

Abstract

Founded in Erzurum in 1957, Atatürk University has made many scientific contributions to Turcology and many other fields since the day it was established. Academic practice and scientific-academic research have been successfully conducted and scholars have been trained in various departments (the Department of Turkish Language and Literature, the Department of Turkish Language and Literature Education, and the Department of Turkish Education) at both the Faculty of Literature and Kâzım Karabekir Faculty of Education.

Osman GÜNDÜZ is one of the scholars from Erzurum, who received his undergraduate, master's, and doctorate degrees at Atatürk University.

GÜNDÜZ, born in Erzurum on April 10, 1951, went to primary school in Erzurum; middle school and high school in Erzurum and Muğla.

GÜNDÜZ graduated from Atatürk University Faculty of Literature with a degree in Turkish Language and Literature in 1977 and after teaching at schools for a while, he started his practice as a "Research Assistant" in the Department of Turkish Language and Literature at Atatürk University Kâzım Karabekir Faculty of Education in 1984.

GÜNDÜZ received his master's degree in 1987 and doctorate in 1993 in Modern Turkish Language, and he got his associate degree in 2004 and Ph.D. in 2009.

GÜNDÜZ is the writer and co-writer of over 20 books as textbooks and research-review work on Modern Turkish Literature and Turkish Education.

Retiring from his long service as a faculty member and administrator at Atatürk University on age grounds on April 10, 2018, into Bayburt University, GÜNDÜZ died from Covid-19 on May 13, 2021.

Keywords: Professor Doctor Osman GÜNDÜZ, modern Turkish literature, Turkish education, Atatürk University, Bayburt University, death.

02 Mayıs 2021 tarihinde öğle saatleriydi, telefonum çaldı. Arayan Erzurum'dan Lütfi SEZEN Ağabey'di. Kendisiyle Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesinde yaklaşık 20 yılı aşkın bir süre birlikte görev yapmış; bu süre içinde birbirimizi çok sevmiş; birbirimize değer vermiş ve dost olmuştuk. Telefonun ondan geldiğini görünce de çok sevinmiştim. Hâl hatır sorduktan sonra "*Cengiz, Osman Bey'den herhâlde haberin yok*" dedi. Ben de telaşla "*Ne oldu? Hayırdır Ağabey?*" diye sorunca "*Covid-19'a yakalanmış; şu an da hastanede yoğun bakımda entübe hâldeymiş*" dedi. O an içimde bir şeyler koptu sanki; nasıl olur da haberim olmaz diye hayıflandım; üzüldüm. Lütfi Bey de Osman Ağabey'le olan yakınlığımı bildiği için "*Cengiz'in demek ki haberi yok; olsa önce beni arardı*" diye düşünmüş ve haberi olur olmaz da beni arama gereği duymuş. Lütfi Ağabey'le görüşmemiz sona erince hemen Osman Ağabey'i aradım. Telefonu büyük kızı Berrak'ta olduğu için telefonu o açtı. Benim sesimi duyunca "*Cengiz Amca, haberin yoktu herhalde. Birkaç gün oldu babam hastaneye yatalı; Cengiz Amca, neden aramadı diye biz de çok şaşırmiştık*" dedi.

Berrak'tan Osman Ağabey'in durumunu öğrendikten sonra Erzurum'daki ortak arkadaşlarımızı, doktor yakınlarımızı arayıp gördüm. Doktorlar durumuyla ilgili olarak önceleri çok ümit verici şeyler söylemiyorlardı. Ancak ölümünden 3-4 gün öncesinde güzel gelişmeler olmuş; yapılan tedavilere cevap verir hâle gelmişti. Hem Erzurum'daki arkadaşlarımızla hem de Berrak'la görüşüp yapılacaklar hakkında birbirimizi bilgilendiriyorduk. Bayramdan bir gün önce Berrak'la konuştuğumuzda: “*Cengiz Amca, 5 günlük bayram tatili sırasında babamın durumu hakkında pek bilgi alamayacağız. Siz bir şeyler öğrenirseniz bizi, biz de öğrenirsek sizi haberdar edelim*” dedi. Bayram günü öğleye kadar telefonum kapalıydı. Öğleden sonra saat 15.00'te eşim Semra Hanım'ı ekip arkadaşımız, meslektaşımız İsmail ÇOBAN Bey aradı. Bayramlaşmak için aradığını düşündüm. Sonra Semra Hanım telefonu bana verdi ve İsmail Bey'den acı haberi öğrendim. Kapalı olan telefonumu hemen açtım; Berrak'ı aradım; Osman Ağabey'in eşi Dilek Hanım'la (Dilek Abla'yla) gördüm. Yaptığımız telefon görüşmesi sırasında benim ve Semra'nın ağlama seslerimiz Erzurum'a, Erzurum'dakilerin ağlama sesleri de bizlere ulaşıyordu. Telefonu kapattıktan sonra evimizi hüzün sardı. Sonrasında ardı arkası kesilmeyen taziye telefonları...

Osman Ağabey'le aramızda dile kolay tam 33 yıl süren kardeşlik ve dostluk vardı. Kardeşlerimizden, akrabalarımızdan daha fazla birbirimizle görüşmüş; iyi günde, güzel günde, nişanda, düğünde; hastalıkta, hüzünde kısacası diride ve ölüde ailelerimizle birlikte bir araya gelmiştik. Akrabadan daha yakın akraba; kardeşten daha yakın kardeş olmuştuk. Birbirimizi çıkarsız seviyor; küçük menfaatler yüzünden büyük dostlukları feda etmiyor; (anlık ve günlük kırgınlıklar dışında) birbirimize darılmıyor, küsmüyorduk.

Osman Ağabey'le 33 yıl birlikte çalışmamızın, aramızda oluşan kardeşlik ve dostluğun neticesinde yaptıklarımızın altına tereddüt etmeden imza atacak kadar birbirimize güvenirdik. Birlikte büyümüş, birlikte yaşlanmıştık.

Osman Ağabey'le ilişkilerimizin başlangıç ve gelişim sürecinden bahsederek hem onu anmak hem de ona ait bazı bilgileri aktarmak yararlı olacaktır. Ben 1987 yılında göreve başladığımda Osman Ağabey, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi (o zamanki adıyla) Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün ilk asistanlarındandı; 1984 yılında göreve başlamıştı. (Asistan olmadan önce de Erzurum'da Anadolu Lisesinde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görev yapmıştı). Yaşta benden aslında epeyce büyüktü; ağabeyimdi. Ancak onunla aramızda bölümde iki meslektaş olarak başlayan ilişki, zamanla güçlü ve sarsılmaz bir arkadaşlığa, kardeşliğe ve dostluğa dönüştü. Asistanlığımın ilk yıllarımdan itibaren Türk dünyasıyla ilgili olarak yaptığım faaliyetlerde, Valeh Hacılar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfının kuruluşunda, Uluslararası TEKE Dergisi'nin yayın kararının alınışında, Uluslararası TEKE Derneğinin kuruluş aşamasında ve yer temininde en yakınımda olanlardan biri de Osman Ağabey'di.

Foto 1: Osman GÜNDÜZ'e ait bir görüntü (Foto: Cengiz ALYILMAZ)

Osman Ağabey, yazı yazarken de iş yaparken de (özel hayatında da iş hayatında da) çok titiz, hassas ve dikkatli davranırdı. (Merhum) Şerif AKTAŞ Bey: “Bir yazıyı Osman (GÜNDÜZ) yazmışsa, benim artık ona bakmama, onu okumama gerek yok” derdi. (Merhum) Orhan OKAY Bey’in de Osman Ağabey’in çalışmaları hususunda benzer düşünceye sahip olduğunu; onu çok sevdiğini, ona ve yazdıklarına değer verdiğini belirtmek isterim).

Foto 2: Osman GÜNDÜZ'ün Orhan OKAY ile birlikte çekilmiş bir görüntüsü
(Foto: Cengiz ALYILMAZ)

Osman Ağabey, yazdığı makaleleri, bildirimleri ve kitapları kontrol etmem için zaman zaman bana da okutur; eleştirmemi isterdi. Ben de ona “Yazdıklarından herkesten önce ben nasipleneyim, yararlanayım diye bana okutturuyorsun. Yoksa senin yazdıklarında benim bir şeyler bulmam mümkün mü?” derdim. (Ben de yazdıklarımın önemli bir kısmını ona okuttuğumu, acımasızca eleştirdiğini, eleştirileri doğrultusunda düzeltmeler yaptığımı samimi bir şekilde ifade etmeliyim).

Okumayı, araştırmayı, yazmayı en önemlisi yaptığı işi / mesleğini çok seven biriydi. Hakikaten hafızası çok güçlüydü; ciddi bir bilgiye ve birikime sahipti; kalemî çok kuvvetliydi. Üzerinde çalıştığı bir konuyu kılı kırk yararcasına araştırıp inceler, sorgular, yazacaklarını öyle yazardı. Yazılanları ve konuşulanları ciddi ciddi sorgulayan ve onlara ihtiyatla yaklaşan bir tavır vardı. Bu tavrın ortaya çıkmasında onun mizacının, çileli hayat hikâyesinin yanında sanki İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünde bir süre eğitim görmesinin de rolü olmuş gibiydi.¹

¹ Sanat ve estetik anlayışı en üst düzeydeydi. Bunu iş hayatına da özel hayatına da yansıtırdı. Bir teknik ressam kadar çizim yapar; mimaride ve sanatta görsel güzelliğe önem verir; mükemmel olana ulaşmayı hedeflerdi. Yeni almış olduğu evinin yapısını ve iç donanımını büyük masraflar edip yeni baştan yap(tır)mış olmasının altında da bu gerçek yatmaktadır.

Arapça ve Osmanlıca bilgisi, Osmanlı Türkçesiyle yazılmış metinleri okumadaki başarısı ve becerisi takdirin üzerindeydi. Erzurum İmam Hatip Lisesinde okumuş; daha sonra fark derslerini vererek Muğla Turgut Reis Lisesinden (1965-1972) mezun olmuştu. Ancak onun İslami ilimlerle ilgili bilgisi ve birikimi İmam Hatip Lisesi mezunlarının çok üzerindeydi. Onun İslami ilimlere olan ilgisinin ve bilgisinin kaynakları arasında 1830'lu yıllarda Bağdat'tan irşat için gelerek Kisha'ya yerleşen (ve bölge halkı tarafından "Derviş"² olarak adlandırılan) dedesi Kishalı Hacı Feyzullah Efendi'den intikal eden medrese kültürünün ve Erzurum'un manevi atmosferinin rolü büyüktür.

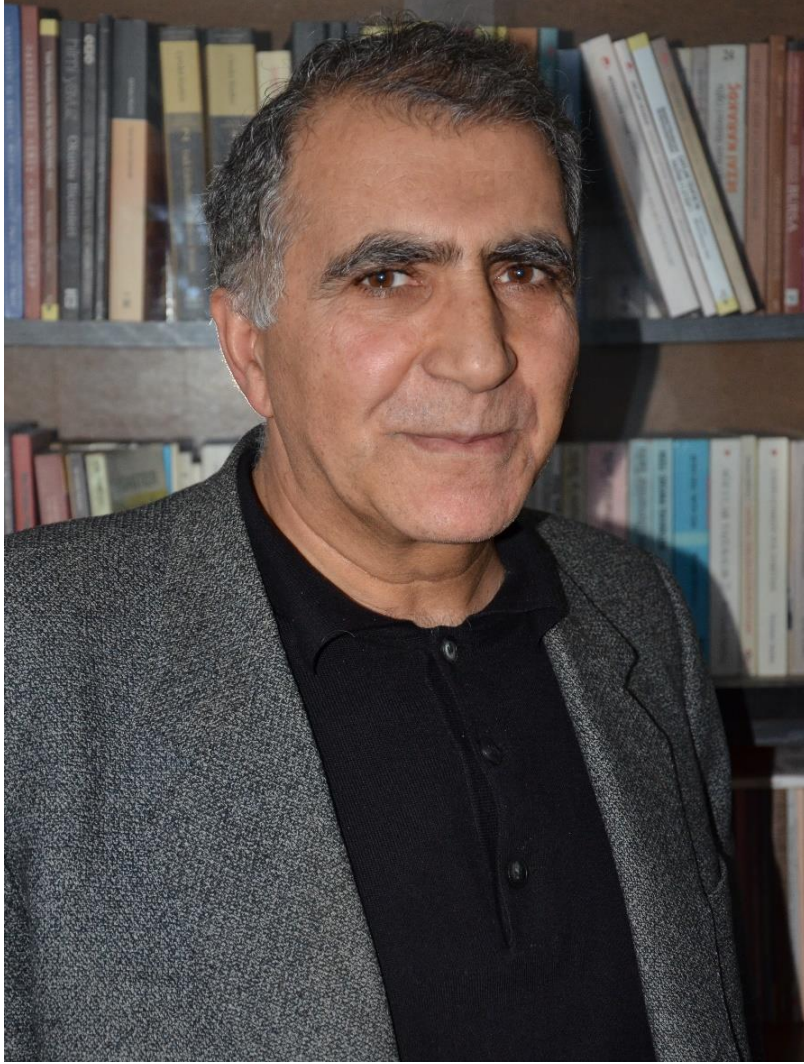

Foto 3: Osman GÜNDÜZ'e ait bir görüntü (Foto: Cengiz ALYILMAZ)

² Osman GÜNDÜZ, dedesi Feyzullah Efendi'ye bölge halkı tarafından "Derviş" denildiğini bildiği için yakın çevresine "Bir oğlum olursa onun adını Derviş koyacağım" der. GÜNDÜZ'ün büyük kızı Berrak da onun bu düşüncesini bilenler arasındadır. GÜNDÜZ'ün Dilek Hanım'la evliliğinden Berrak ve Ceyda adlarını koydukları iki kızları olur; erkek çocukları olmaz. Büyük kızı Berrak evlenip ilk çocuğu olduğunda eşi Erdinç'le birlikte Osman Ağabey'in yanına gelerek çocuklarının kulağına ezan okuyup adını koymasını isterler. O ana kadar çocuğun adı hususunda hiçbir bilgisi olmayan Osman Ağabey, kızına ve damadına çocuğa hangi adı koyduklarını sorar. "Derviş" cevabını alınca çok duygulanır; gözyaşlarına engel olamaz ve çocuğun kulağına ezan okuyup adını koyar.

Edebiyat Fakültesinde okurken Erzurumlu Âşık Reyhanî'nin hayatını ve şiirlerini konu alan bir mezuniyet tezi hazırladığı (1977), tezini hazırlarken uzun süre halk âşıklarının / saz şairlerinin buldukları kahvehanelere gidip geldiği ve halkla sürekli iç içe olduğu için halk kültürünü çok iyi biliyordu.

Foto 4: Osman GÜNDÜZ'ün Lütfi SEZEN ve Erzurumlu âşıklarla birlikte çekilmiş bir görüntüsü
(Foto: Cengiz ALYILMAZ)

Asistanlığımızın ilk yıllarında “Ermeni Mezalimi ve Kurtuluş Savaşı Hatıraları”, “Erzurum ve Çevresinde Yemek Kültürü” adlı iki ayrı projede birlikte çalışmıştık. Projeleri gerçekleştirirken onun halk kültürünü iyi bilmesinin, halkla iç içe olmasının en önemlisi de Kishalı Hacı Feyzullah Efendi'nin torunu olmasının çok faydalarını gördük.

Osman Ağabey, yüksek lisansını (Şerif AKTAŞ'ın danışmanlığında hazırladığı) *Selâhaddin ENİS: Hayatı, Edebî Kişiliği, Hikâyeciliği* adlı çalışmasıyla 1987 yılında tamamlamıştı. Bu çalışmayı yaparken alanıyla ilgili bilgilerin yanında Kıpçaklar, Kıpçak Atabeyleri ve Çıldır Atabeyleri hakkında da birçok bilgi edinmişti.

Doktora tezi “*Meşrutiyet Romanında Yapı ve Tema*” başlığını taşıyordu. Neredeyse tamamı Osmanlı harfleriyle basılmış 200'ün üzerinde özgün eseri okuyup didik didik ederek tezini hazırladığına (tezin her aşamasında) tanık oldum. Tezini (Şerif AKTAŞ'ın danışmanlığında) 1993 yılında tamamladı; bu tez 1997 yılında iki cilt hâlinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlandı.

Osman Ağabey, 12.4.2004 tarihinde doçent, 06.08.2009 tarihinde de profesör unvanlarını aldığında ailesinden sonra (yakın arkadaşı ve dostu olarak) en çok sevilen kişilerden biri de bendim. Çünkü o, alanına yatırım yapan, ömrünü Yeni Türk Edebiyatı ve Türkçe Eğitimi alanlarında araştırma ve inceleme yapmaya adanmış bir bilim insanıydı.

Foto 5: Osman GÜNDÜZ ve Cengiz ALYILMAZ'ın birlikte çekilmiş bir görüntüsü
(Foto: İsmail ÇOBAN)

Onun Şerif AKTAŞ, Yakup ÇELİK, Tacettin ŞİMŞEK, Hüseyin ALACAATLI vd. ile birlikte lise ve üniversite öğrencileri için hazırladığı ders kitapları ile bireysel olarak hazırladığı birbirinden özgün kitaplar Yeni Türk Edebiyatı ve Türkçe Eğitimi alanlarında yazılmış en seçkin araştırma inceleme eserleri arasında yer aldı. Söz konusu eserlerin künyelerini dikkatlere sunmak yararlı olacaktır:

Ortak ve bireysel olarak hazırladığı özgün eserleri:

Meşrutiyet Romanında Yapı ve Tema I-II, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, *Düşünce Eserleri Dizisi*, İstanbul, 1997, 14+1082 s.

İlköğretim Türkçe 6, (Ş. AKTAŞ, Y. ÇELİK, H. ALACAATLI ile birlikte), Akçağ Yayınları, Ankara, 1996.

İlköğretim Türkçe 7, (Ş. AKTAŞ, Y. ÇELİK, H. ALACAATLI ile birlikte), Akçağ Yayınları, Ankara, 1996.

İlköğretim Türkçe 8, (Ş. AKTAŞ, Y. ÇELİK, H. ALACAATLI ile birlikte), Akçağ Yayınları, Ankara, 1996.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı (Y. ÇELİK, T. ŞİMŞEK ile birlikte), Bakanlar Matbaası, Erzurum, 1999, 10+321 s.

İlk Okuma-Yazma ve Türkçe Öğretimi (N. KÜLEKÇİ, R. CANIM, C. ALYILMAZ, Y. ÇELİK ile birlikte), Bakanlar Matbaası, Erzurum, 1999, 212+30 s.

Yazılı ve Sözlü Anlatım (Ş. AKTAŞ ile birlikte), Akçağ Yayınları, Ankara, 2001, 10+330 s.

- Düş ile Gerçek Arasında Oktay Akbal'in Öykücülüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2003, 335 s.
- İhsan Oktay Anar'ın Kurgu Dünyası / Anar'ın Kurgu Evreninde Postmodern Bir Gezinti*, Vizyon Yayınevi, Ankara, 2009, 220 s.
- İhsan Oktay Anar'ın Kurgu Dünyası / Anar'ın Kurgu Evreninde Postmodern Bir Gezinti*, Geliştirilmiş 2. bs. Grafiker Yayınları, Ankara, 2012, 254 s.
- Uygulamalı Yazma Eğitimi El Kitabı*, (T. ŞİMŞEK ile birlikte), Grafiker Yayınları, Ankara, 2011, 368 s.
- Uygulamalı Okuma Eğitimi El Kitabı*, (T. ŞİMŞEK ile birlikte), Grafiker Yayınları, Ankara, 2011, 384 s.
- Uygulamalı Yazma Eğitimi El Kitabı*, (T. ŞİMŞEK ile birlikte), Geliştirilmiş 2. Baskı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012, 398 s.
- İkinci Meşrutiyet Romanı 1908-1918, Yapısal ve Tematik İnceleme*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2013, 632 s.
- Uygulamalı Dinleme Eğitimi El Kitabı*, (T. ŞİMŞEK ile birlikte), Grafiker Yayınları, Ankara 2014, 368 s.
- Uygulamalı Konuşma Eğitimi El Kitabı*, (T. ŞİMŞEK ile birlikte), Grafiker Yayınları, Ankara, 2014, 400 s.

Osmanlı alfabesinden Latin alfabesine aktarılmış eserleri:

- Müşahedat*, Ahmed Midhat Efendi, Akçağ Yayınları, Ankara, 1996, 9+495 s.
- Amak-ı Hayal, Şehbenderzade Filibeli Ahmed Hilmi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1999, 207 s.
- Jön Türk*, Ahmed Midhat Efendi, Akçağ Yayınları, Ankara, 1999, 18+302 s.
- Hayalin Derinliklerine Yolculuk / A'mak-ı Hayal (İnceleme-Karşılaştırma-Sadeleştirme)* (2005), Ankara, Akçağ Yayınları, 192 s.

Bir bilim insanının yazdığı eserler (kitaplar, makaleler, bildiriler) kadar, yetiştirmiş olduğu öğrenciler de onun gerçek eserleri arasında yer alır. Binlerce lisans öğrencisine öğretmenlik / hocalık yapan Osman Ağabey, onlarca doktora ve yüksek lisans öğrencisine de danışmanlık etmiştir. Bunlardan birkaçını şöyle dikkatlere sunmak mümkündür:

Doktora tez danışmanlığını yaptığı kişiler ve çalışmaları:

- Metin ERKAL, *Ceyhun Atf Kansu, Hayatı ve Şiirlerinin Tema Bakımından İncelenmesi*,
- Ekrem KARADIŞOĞULLARI, *Samet Ağaoğlu İnsan-Eser*,
- Cem Şems TÜMER, *Mehmet Seyda (Çeliker) Hayatı ve Eserleri Üzerine Monografik Bir Çalışma*,
- Elif AKTAŞ, *Namık Kemal'in Eserlerinde Eğitsel Bir Değer Olarak İnsan*,
- Oğuzhan YILMAZ, *Fatih Erdoğan'ın Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme*,

Miriam Zeliha STEBLER ÇAVUŞ, *Anadil Öğretiminde Türkçe 6-8. Sınıf Kitapları ile İsviçre'de Anadil Öğretiminin Aynı Sınıflara Tekabül Eden Kitaplarının Karşılaştırılması,*

Beytullah KARAGÖZ, *Yalvaç Ural'ın Eserlerinin Tematik Açıdan İncelenmesi ve Eserlerinde Çocuk Eğitimiyle İlgili Temel Değerler,*

İzzet ŞEREF, *Etkinliklere Dayalı Ontolojik Metin Analizi Yönteminin Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Şiir Çözümleme Becerilerine Etkisi,*

Mehmet FİDAN, *Fantastik Roman ve Hikmet Temel Akarsu'nun Romanlarında Fantastik Unsurlar.*

Yüksek lisans tez danışmanlığını yaptığı kişiler ve çalışmalar:

Uğur DEĞİRMENCİ, *Resimli Ay Mecmuası, İnceleme-Fihrist-Metin,*

Abdullah ARSLAN, *Bekir Fahri (İdiz), Hayatı Edebi Kişiliği, Eserleri,*

Esin AKKAYA, *Ümid Mecmuası, Tahlil-Metin-Fihrist,*

Türker ÖZCAN, *İlköğretim Türkçe Öğretiminde Oyunla Öğretim Yöntemi ve Uygulamalar,*

Arzu DEMİRSOY, *Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Yayımlanması Uygun Görülen 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Yazınsal Metinler Bakımından İncelenmesi ve Türkçe Öğretimindeki Yazınsal Metinlerin Kullanılışı,*

Sinan KARADAŞ, *Türkçe Eğitiminde Kullanılan Öğrenme Yöntemlerinin Karşılaştırılması,*

Elif AKTAŞ, *Kubaşık Öğrenme Yönteminin İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Derslerinde Uygulanması ve Sonuçları,*

İrfan BAYRAM, *9. Sınıf Türk Edebiyatı Kitabının Öğrencilerin Kelime Hazinesine Katkısı Üzerine Bir Araştırma,*

Abdullatif AYDEMİR, *Gülten Dayıoğlu'nun Romanlarının Çocuk ve Gençlik Edebiyatı ve Fantastik Bilimkurgu Türü Bakımından İncelenmesi,*

Alper ÇAVUŞOĞLU, *Ayla Kutlu'nun Romanlarında Yapı ve Tema,*

İzzet ŞEREF, *Nazan Bekiroğlu'nun Kurmaca Eserlerinde Metinlerarası İlişkiler,*

Canan SIRAKAYA, *Muzaffer İzgü'nün 1980 Sonrası Yazdığı Çocuk Romanlarının Değerler Eğitimi Bakımından İncelenmesi...*

Bunca eseri yazan, bunca tezi yöneten Osman Ağabey'in bulunduğu noktaya gelişi tam bir başarı öyküsüdür. Osman Ağabey, 10.4.1951 tarihinde Erzurum'da dünyaya gelmiş;³ hayatının hiçbir döneminde hiçbir şeye kolay ulaşmamış; çileli hayat sürmüş; tabir yerindeyse harp görmüş, darp görmüştür. Ancak o, yaşadıklarından ve yaşatılanlardan kimseye bahsetmez; içine atar; yine tabir yerindeyse kan kussa bile, “Kızılçık şerbeti içtim” derdi.

³ Osman GÜNDÜZ'ün hayatı ve eserleri hakkında ayrıca bk. Çobanoğlu, 2013, s. 404-410; Şeref, 2015, s. 498-502.

Her ailenin bir çilekeş, cefakâr ve vefakâr kahramanı vardır. Osman Ağabey de Gündüz Ailesi'nin kahramanıydı. Hem ailesi ve akrabaları için hem de üniversitedeki görevi için hiç yüksünmeden ve yılmadan özverili bir şekilde çalıştı. Derslere devam etmeyen, dersleri ciddiye almayan öğrencilerle yıldızı hiçbir zaman barışmadı. Kıymetini bilenler olduğu gibi, bilmeyenler de çok oldu; onu anlayanlar kadar anlamayanlar da oldu. İlkeli her insan, işini doğru yapmaya çalışan her akademisyen gibi vefalılarla da vefasızlarla da karşılaştı. Öğretmen olan eşi Dilek Hanım / Dilek Abla'dan, (yine öğretmen olan) kızları Berrak'tan ve Ceyda'dan sonra herhâlde onun pek çok sırrına vakıf olan ender kişilerden biriydim.

(Merhum) Abdullah ER arkadaşımızdan yıllarca birlikte Fransızca özel dersler aldık. Sınavlara birlikte gidip geldik. Birlikte üzüldük, birlikte sevindik. En sıkıntılı anlarımızda bile birbirimizi güldürmek ve motive etmek için güzel sebepler bulurduk. Osman Ağabey'in kendine has bir tarzı vardı; güzel giyinirdi. Genelde kumaş ceket, gömlek / kazak, pantolon veya takım elbise giymeyi tercih ederdi. (Ben ise mecbur kalmadıkça genelde spor ve rahat kıyafetler giymeyi tercih ettiğim için bana takılır; zaman zaman da kıyafetlerimi eleştirirdi). Üniversiteden mezun olduktan sonra bir süre konfeksiyon işiyle de uğraştığı için konfeksiyondan, kumaştan ve elbiseden iyi anlardı. Aldığı yeni bir elbiseyi veya ayakkabıyı “özellikle beni imrendirmek ve kızdırmak için” önce gelip bana gösterir; aldıkları için övgüler dizer; sonra çayını içer; eğer bulabilmişse bir de (memleketim) Kars'la ilgili bir fıkra anlatır öyle giderdi. Ben de çoğu kez hazırlıksız yakalandığım için ona fıkra anlatma hususunda cevap veremez; sonra araştırır, sorar (uysa da uymasa da) bir fıkra bulur; odasına gidip Osman Ağabey'e “Tortum fikrası” diye anlatırdım. (Bizim Osman Ağabey'le aramızdaki fıkra atışması, yakın çevremizdeki arkadaşlarımızın da zevkle ve merakla takip ettikleri bir yarışa dönüşmüştü. Osman Ağabey Erzurum'da geniş bir çevreye sahip olduğu için çok daha fazla fıkra bulur ve çoğunlukla da galip gelirdi).

2018 yılının şubat ayında biz Erzurum'dan ayrılıp Bursa Uludağ Üniversitesi'ne geçiş yaptık; Osman Ağabey de bizden bir süre sonra (10.04.2018 tarihinde) emekliye ayrılarak Bayburt Üniversitesi'ne geçiş yaptı. Uludağ Üniversitesi'ne geldiğimizde Bursa'daki arkadaşlarımız bizlere çok fazla destek olup bizleri bağırlarına basmış olsalar da 36 yıl kaldığımız Erzurum'dan ayrılmak ve Bursa'ya alışmak bizim için kolay olmadı. Her gün en az birkaç kez odasına gidip geldiğim, görmeyince üzümlü rahatsız olduğum arkadaşlarım, birlikte gülüp birlikte ağladığım, sırrımı paylaştığım dostlarım Erzurum'da kalmıştı.

Erzurum'dan ayrılırken yaşadığımız hüznü öylesine tadımızı kaçırmış olacak ki Osman Ağabey'le birbirimize (telefonla görüştüğümüzde bile) bir daha hiç fıkra anlatmadık. Bizim Bursa'ya, onun Bayburt'a yerleşme uğraşları ve ardından gelen salgın yüzünden de ne yazık ki bir araya hiç gelemedik. Yine covid-19 salgını yüzünden 13 Mayıs 2021 tarihinde Ramazan Bayramı'nın birinci gününde birbirimizden ebediyen ayrıldık.

Foto 6: Osman GÜNDÜZ'ün çok sevdiği arkadaşları Tacettin ŞİMŞEK ve (merhum) Mukim SAĞIR ile birlikte çekilmiş bir fotoğrafı
(Foto: Cengiz ALYILMAZ)

Osman Ağabey, mütedeyyin bir insandı. Dinî vecibelerini en zor şartlarda ve zamanlarda dahi yerine getirmeye çalışırdı. Ramazan Bayramı'nın birinci gününde böylesine güzel ve özel bir günde (13 Mayıs 2021 tarihinde saat 14.35'te) tedavi gördüğü Erzurum Şehir Hastanesinde vefat etti. 14 Mayıs 2021 tarihinde de defnedildi.

Ruhun şad; mekânın cennet olsun benim güzel Ağabeyim... Seni, dostluğunu, bana takılmalarını, esprilerini, fıkralarını hiç unutmuyacağım...

Allah, eşin, kızların, damatların ve torunların başta olmak üzere ailene, yakınlarına ve sevdiklerine sabırlar versin; Türklük bilimi camiasının da başı sağ olsun...

Kaynaklar:

Çobanoğlu, D. (2013). Prof. Dr. Osman Gündüz'ün İkinci Meşrutiyet romanı 1908-1918 yapısal ve tematik inceleme eseri üzerine. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(4), 404-410.

Şeref, İ. (2015). Prof. Dr. Osman Gündüz ile Yrd. Doç. Dr. Tacettin Şimşek'in uygulamalı konuşma eğitimi el kitabı adlı eseri üzerine. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(1), 498-502.

Extended Abstract

Atatürk University in Erzurum is one of the most important centers of Turkish Turcology. After Atatürk University was established in Erzurum in 1957, many scholars, most of whom came from İstanbul University, established the Department of Turkish Language and Literature within the body of Faculty of Literature, where academic practice and scientific-academic research have been successfully conducted and young scholars have been trained. Professor Doctor Osman GÜNDÜZ is one of the scholars who have been trained at Atatürk University and whose work and books have contributed a lot to Modern Turkish Literature and Turkish Education.

GÜNDÜZ, born in Erzurum on April 10, 1951, went to primary school in Erzurum; middle school and high school in Erzurum and Muğla.

GÜNDÜZ studied Philosophy at İstanbul University Faculty of Literature for a while. However, he dropped out and took the university entrance exam again to study Turkish Language and Literature at Atatürk University Faculty of Literature.

GÜNDÜZ graduated from Atatürk University Faculty of Literature with a degree in Turkish Language and Literature in 1977 and after teaching Turkish Language and Literature at the Anatolian High School in Erzurum for a while, he started his practice as a "Research Assistant" in the Department of Turkish Language and Literature at Atatürk University Kâzım Karabekir Faculty of Education in 1984.

GÜNDÜZ received his master's degree in 1987 and doctorate degree in 1993 in Modern Turkish Language, and he got his associate degree in 2004 and Ph.D. in 2009.

GÜNDÜZ is the writer and co-writer of over 20 precious books on Modern Turkish Literature and Turkish Education. A great number of these books have been used as textbooks at secondary and higher education institutions, which shows their value and importance.

Apart from the textbooks and research-review work he produced, GÜNDÜZ has given consultation to countless master and doctorate level students.

GÜNDÜZ retired from his duty in the Department of Turkish Education at Atatürk University Kâzım Karabekir Faculty of Education on age grounds on April 10, 2018, into Bayburt University.

GÜNDÜZ caught Covid-19 around the mid of April 2021. He received treatment in the intensive care unit in Erzurum for almost a month but died in the hospital on May 13, 2021, and was buried in Erzurum on May 14, 2021.

